

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Sessio Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

ORDO ET CÆREMONIÆ SYNODI

Convocatis, ut moris est, ordinaria auctoritate omnibus in Synodo comparere obligatis; citatione etiam ad varias majores Ecclesie Cathedralis aliquot diebus ante affixâ, Illustrissima sua Celsitudo prœdixit Synodi, nempe 19 Martii, quæ fuit Dominica Oculi, post prandium ad se vocavit omnes & singulos Archidiaconos presentes, & absentium Commissarios, ut vigore sui muneris Archidiaconalis, quilibet rationem redderet de reijuncta sibi per Diœcesin commissa, & quid sibi pro beno Diœcesis videretur in proxima Synodo statuendum, panderet.

Similiter 20 Martii prœdixit Synodi, ad horam tertiam, cum Consiliariis Consistorii sui Episcopalis, de Synodo, ad Ecclesiasticæ disciplinæ reformationem, commodius instituenda pluribus egit: Cui Confessui interfuit etiam Reverendissimus Dominus Ægidius, electus Episcopus Aureliopolitanus, Osnabrugensis novus Suffraganeus, qui prœdixit Coloniâ advenerat. Interim ab horâ quartâ ad quintam solennis fuit campanarum in omnibus Ecclesiis compulsatio; Advenere etiam Decani Rurales, alique de Clero, quibus omnibus accessus ad I. S. C. patuit, ut Ecclesiarum & subditorum suorum statum exponerent, simulque monerentur de disciplinæ Synodalis tabella accuratè observanda.

Die 21 Martii, feriâ scilicet tertiâ post Dominicam Oculi, quæ ordinaria Vernali Synodo statuta dies est, horæ aliæque officia divina in omnibus Ecclesiis sunt maturius inchoata; ab horâ sextâ ad septimam compulsatæ solemniter majores campanæ; convenit totus Clerus in Ecclesiâ Cathedrali; horâ septimâ instituta secundum consuetudinem processio, ad adducendum ex residentia Illustrissimum, qui post cathedrale capitulum immediatè secutus est, comitantibus hinc inde, in suis habitibus violaceis, rochetis, mantello & pileo quadrato atque pectorali cruce, R^{mo}. D. Joanne Episcopo Sebastensi, & Monasteriensi Suffraganeo, nec non antememorato R^{mo}. D. Ægidio, electo Aureliopolitano, & Suffraganeo Osnabrugensi, ad cuius consecrationem, 25 Martii in festo Annunciationis B. Mariæ Virginis, solemniter instituendam, pro assistentiâ dictus R^{mus}. Sebastensis maturius advenerat: Alter vero R^{mus}. D. Adamus Episcopus Hierapolitanus, Suffraganeus Hildesimensis citatè Assistens vocatus, post Synodum comparuit.

In Ecclesia ordo præcedentium Synodorum observatus, sacrum etiam de Spiritu Sancto solenne ab ipsâmet I. S. C. decantatum est, communicæque Clero universo ut alias distributa: sessionem dicti R^{mi}. Suffraganei habuerunt à latere Epistole Altaris cum sede genisflexorio panno seu tapeti obducto.

SESSIO PRIMA.

Post sacrum Misse Synodus cœpta est juxta præscriptum Pontificalis Romani, & morem hujus Ecclesie: Locus Synodalis unicuique idem fuit qui antehac; Illustrissimus confedit ante medium altaris in faldistorio elevato, prædicti R^{mi}. Episcopi utrimque latus clausere, uno gradu inferiores sedibus paratis.

Mox Synodus aperta est, deputati Promotores D. Joannes Jodocus à Ledebur, Cathedralis Ecclesie Thesaurarius, & Bernardus Matthiæ à Campo SS. Theologiæ Doctor, Illustrissima sua Celsitudo Consiliarius Consistorialis, & Canonicus ad S. Joannem. Secretarius Conradus Burenus ad S. Joannem Canonicus. Actuarius Christianus Brockman Pastor in Wahlenhorst. Notarius Synodi, in absentia Gerardi Brickwedde ægroti, pro hac vice designatus est Conradus Modeman, Cathedralis Ecclesie Vicarius.

Posteaquam Ill^{mus}. Synodum assatus est per verba; Venerabiles Sacerdotes &c. & per primum Promotorem decretum de non discedendo lectum, recitatus est totius Cleri Osnabrugensis, qui de jure vel consuetudine Synodo interesse tenetur, Catalogus, quem Ill^{mus}. constituta jam pace, & rehabito archivio ac documentis magno studio colligi, & conscribi fecit, ad perpetuam memoriam, juris etiam, quod nunc magnam partem novæ sectæ in religione impediunt, conservationem.

Hoc lecto catalogo duplicem Ill^{mus}. ostendit dolorem, quem ex epus recitatione susceperat. Alterum, quod tot insignes Parochiæ, imo integri Decanatus & districtus, pulchra aliquando Ecclesie Osnabrugensis membra, novæ sectæ sustulerint. Alterum, quod multi sine legitimâ excusatione, ut contumaces & refractarii, neglectâ vocantis viri Pastoris voce, non comparuerint; pœnis debitè multandi. Mox etiam secundus Promotor contra absentium

sentium contumaciam institit ut in aliis Synodis.

Hic exorsus est Ill^{mus} sermonem Synodalem, atque ob oculos posuit, quantum à triginta & ultra quibus præest annis in reducenda Ecclesiastica disciplina, in reformandis Clericorum moribus laboraverit, habitis tum per se ipsum plurimis, tum per alios multis exhortationibus, missis etiam epistolis pastoralibus, aliisque actibus quæ ad eum finem proficua videbantur. Quorum omnium quis tandem extitisset fructus requisivit. Continnavit sermonem u'tra horam & mediam.

Finita concione postquam primus Promotor Synodam allocutus esset, Secretarius etiam Synodi accepisset à D. Officiali decreta generalia quæ quotannis legi consueverunt, obtenta ad eorum promulgationem ab Illmo, licentiâ, ea ex pulpito recitavit.

Ad decretum septimum, de oratione pro defunctis, lecta sunt eorum nomina; nempe Reineri Otens, Collegiæ Ecclesiæ S. Joannis Canonici, & Gerardi Reinartz, Beneficiati in Rittberg; moxque Ill^{mus}, genuflexus incepit Psalmum Miserere, colle tamque subjunxit.

Ad decretum octavum, de professione fidei facienda. Eandem duodecim tum Curati tum simpliciter Beneficiati, inter quos duo etiam fuerunt Canonici de Capitulo Cathedrali, nempe, D. Theodorius Henricus à Nehem, & D. Adolphus Henricus Droste, publicè coram Illmo, emisserunt.

Ad decretum undecimum, de Decanis ruralibus. Cum quidam ex illis resignatione aut alias mutati essent, sequentes à S. C. de novo constituti sunt. Nempe,

Ad Furltenaviensem, Ioannes Wenninck, Sanctimonialium in Berfenbruck Ordinis Cisterciensis, Confessarius. Item,

Ad Gronbergensem, Joannes Brogberen I. V. L. Pastor in Rimlo. Similiter,

Ad Rittbergensem, Engelbertus Steincamp, Pastor in Civitate ibidem.

Drivis sic Decanatus, D. Ioannes Sprengertus, Canonicus Widenbrugenfis, nomine Christophori Strengeri Decani ibidem præstatum est ratione Decanatus Rittbergenfis noviter ab I. S. C. constituti, & antehac cum Widenbrugenfi conjuncti.

Ad quod I. S. C. revulit, absolutam sibi esse potestatem Decanatus instituendi, augendi, minuendi, conjungendi, separandi; proinde non esse quod quisquam ob qualemcumque mutationem moveretur; sed quilibet de cura sibi commissa sollicitus, subjectis intenderet, ut debitam rationem & Deo, & I. S. C. reddere possit.

Ad decretum duodecimum, de Camerariis: Hi similiter ex eisdem causis novi constituti & nominati sunt. Nempe,

In Furltenaviensi, P. Gerardus Iodoci Soc. IESV, Vicecuratus in Battberg. Similiter,

In Gronbergenfi, P. Henricus Frey Soc. IESV, Vicecuratus in Melle. Denique,

In Rittbergenfi, Ioannes Richter, Pastor in Nienkercken in eodem Comitatu.

Mox tam Decani quam Camerarii, qui ratione sui officii juramenta sua & professionem fidei nondum emisserant, ad ea coram Illmo, emittenda, per Secretarium evocati sunt, sed ne sessio nimium protraheretur, mandavit Ill^{mus}, ea coram Officiali in loco Synodali præstari, & interim in actionibus pergi.

Lectis proinde ulterius decretis, cum instaret medium primæ, descendit ex suggestu Secretarius, petens ab Illma, S. C. indicem secundam Sessionem à prandio, quæ ad horam tertiam indicta, & prima hæc, ut in aliis Synodis, dimissa est. Mox Vesperæ in choro cathedrali inchoatæ; omnes præterea, præsertim Rurales, per S. C. Cæremoniarium ad mensam in residentia Episcopali invitati sunt, sub qua prælectus est sermo Synodalis aliàs ab Illmo, habitus in Synodo Vernali, Anno M. DC. LI.

SESSIO SECUNDA.

Vm à medio tertiæ ad tertiam majori campana denuo signum datum esset, Ill^{mus}, ad portam majorem Ecclesiæ Cathedralis, comitantibus dictis D. D. Suffraganeis, à Capitulo suo de more exceptus, deductusque ad chorum incepit secundam Sessionem, ubi omnia juxta priorum Synodorum ordinem peracta.

In loco Synodali habitus iterum ab I. S. C. sermo, cum magno rerum ac verborum pondere, animique contentione: de pastorali cura ac solitudine spirituali omnium Ecclesiasticorum, tam quod ad se quam quo ad sibi commissos habenda.

Finito sermone Secretarius petiit legi specialia decreta pro hac Synodo confecta; quæ sequuntur:

DECRE-